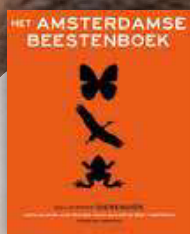

Stadleven

Klimboom of wikip?
de hoveniers weten het wel

Laat je niet verleiden
door de HR-ketel

Gratis tips en producten
van de energiecoach

Wij geven **5**
exemplaren weg!
Kijk op pagina 16

Natuur in de stad

Zuinig met energie
Dit gaan we doen

Zomerse salade
met look uit het park

Aardige buren
Vijf portretten uit Diemen

Mee met de hoveniers van Stadgenoot

Lieveheersbeestjes zijn heel goed tegen luizen

Bij de wooncomplexen van Stadgenoot horen vaak gemeenschappelijke binnentuinen. In sommige tuinen kunnen de bewoners picknicken of hun kinderen laten spelen, andere tuinen zijn er meer voor de sier. Hoveniersbedrijf Van Ginkel onderhoudt een groot deel van de tuinen. Dat gebeurt steeds duurzamer. Zo worden er in plaats van chemische bestrijdingsmiddelen lieveheersbeestjes gebruikt tegen luizen.

Tekst | Jenny Velthuys | Fotografie | Jean-Pierre Jans

We lopen een dagje mee met projectadviseur Mark Rotteveel en projectleider Joost Hulsbos. Vandaag is onder andere de binnentuin tussen Grasrijk en Wildeman in Osdorp aan de beurt. Hovenier Paul Opdam staat met een schop het onkruid weg te wieden. 'Eigenlijk is het best gek', begint Mark. 'De planten die het hier van nature het beste doen, noemen wij onkruid. Als je hier een jaar lang niets zou doen, krijg je margrietten, kamille, grassen...'

Paul: 'En brandnetels.'

Mark: 'Brandnetels ook ja. Die inheemse planten zijn hartstikke goed voor de biodiversiteit in de stad. Maar als we hier nu brandnetels zouden laten groeien, zouden de bewoners dat best gek vinden.'

Natuurlijker

Toch wil Mark in de toekomst meer gaan experimenteren met inheemse planten in de tuinen van Stadgenoot, waarbij ook een enkele brandnetel is toegestaan. 'Soms is het ook gewoon een kwestie van wennen. Vroeger vond iedereen het bijvoorbeeld mooi als je de aarde tussen de planten

Oude berkenbomen worden hergebruikt als evenwichtsbalk

zag. Tegenwoordig mag het allemaal wat natuurlijker.' Ook de manier waarop de tuinen onderhouden worden is natuurlijk. Van Ginkel gebruikt geen chemische bestrijdingsmiddelen in de tuinen van Stadgenoot. In plaats daarvan kan de natuur zelf een handje helpen. Zo kun je lieveheersbeestjes inzetten bij een luizenplaag en worden de planten zo goed verwend dat de plantvakken dichtgroeien. Hierdoor krijgen ongewenste kruiden geen kans.

Een flat vol bomen

Als het aan Mark ligt, hebben we straks een groene stad. Want hoe meer natuur, hoe beter het stadsklimaat en hoe gezonder de mens. Hij ziet het al helemaal voor zich. Daktuinen, groene gevels, klimop tegen de muren met eetbare vruchten zoals perzik en druiven. Mark: 'De Italiaanse architect Stefano Boeri heeft bijvoorbeeld het Bosco Verticale gemaakt. Dat is een flat die van onder tot boven vol staat met bomen. Het zorgt ervoor dat de bewoners een heel fijn leefklimaat hebben.' Zo'n Bosco Verticale draagt bij aan de zuurstofproductie, maar ook aan de verkoeling van de

'Zo'n klimboom is toch veel leuker dan een wipkip?'

Mark Rotteveel en Joost Hulbos

stad en de regenwateropslag. 'Ik zie dat soort projecten in de toekomst ook in Amsterdam gebeuren', zegt hij. 'Met de klimaatverandering kunnen we straks de regenval in de stad niet meer aan. Ik denk dat het niets oplost om alleen maar de riolen te vergroten. Volgens mij moeten wij dat overtollige regenwater juist recyclen. Er drinkwater van maken. Dat kan namelijk gewoon.'

'Het is eigenlijk best simpel. We moeten niet meer proberen de natuur te controleren, want dat lukt nooit. Wij kunnen alleen overleven als we met de natuur gaan samenwerken. En dat is eigenlijk nog hartstikke leuk ook!'

Gratis moestuintjes

Mark en Joost hopen steeds meer met bewoners te kunnen samenwerken. Zo zijn er gemeenschappelijke tuinen waar bewoners hun eigen moestuintjes houden. Dat is gratis, maar dan moeten de bewoners er wel voor zorgen dat hun tuintje er netjes bij ligt. In de gemeenschappelijke >

Groene daken

Eén van de manieren om een gebouw te vergroenen, is een 'groen' dak. Dat is een dak waarop planten groeien. Er zijn ook daken waar je voedsel kweekt en water opslaat. Groene daken hebben heel veel voordelen. De plantenlaag zorgt er bijvoorbeeld voor dat het dak niet zo heet wordt in de zon. Daardoor blijft de temperatuur in het gebouw ook koeler. Planten filteren ook fijnstof uit de lucht. Ze zetten CO₂ om in zuurstof. Daarnaast is een groen dak goed voor vogels en bijen. En ze zien er ook nog eens mooi uit. Er komen steeds meer groene daken in Amsterdam. Stadgenoot heeft al wat groene daken in Nieuw-West en Geuzenveld.

tuin bij Lieven de Key zijn drie stenen rioolbuizen rechtop in de grond gezet. Daarin kunnen bewoners hun eigen kruiden kweken. Joost gaat er binnenkort zelf muntplantjes planten.

Insectenhotel

Ook Sharon Li A Tsoen, gebiedsbeheerder in Osdorp, wil de bewoners bij de tuinen betrekken. 'In de Wildemanbuurt zijn de bewoners vorig jaar actief betrokken bij de renovatie van de gemeenschappelijke tuin tussen Grasrijk en Wildeman. Zij wilden een biodiverse tuin waar weer vogeltjes, vlinders en insecten op af zouden komen. De bewonerscommissie van de Wildemanbuurt wil nu een insectenhotel van bamboestengels en hout met gaatjes in de tuin bouwen. Er zijn namelijk te weinig plekken in de stad waar bijvoorbeeld bijen kunnen nestelen. Als het goed is, gaan de bewoners van de Wildemanbuurt nu zelf een insectenhotel bouwen.'

Klimboom in plaats van glijbaan

Verderop in Osdorp heeft Van Ginkel een gewone speeltuin vervangen door een glooiend grasveldje met een klimboom. Die boom is nu nog niet zo oud, maar over tien jaar zal hij zo'n twintig meter hoog zijn. Om te illustreren hoe sterk de boom is, klimmen Mark en Joost op de takken. Mark, glunderend: 'Zo'n klimboom is hartstikke goed voor de creativiteit van kinderen.' Het klimmen schijnt te helpen bij de ontwikkeling van de hersenen. Over ieder stapje moet je nadenken. Zou deze tak me houden? Hoe kom ik hoger? Maar ook op andere manieren stimuleert zo'n boom de creatieve ontwikkeling van kinderen. Want wat kun je er nog meer mee doen, behalve erin klimmen? Joost: 'Als kinderen er een schommel in willen hangen is dat prima. Een kabelbaan naar de volgende boom? Ook goed.' Mark: 'Toch veel leuker dan zo'n wipkip?'

In weer een andere tuin heeft Van Ginkel oude berkenstammen hergebruikt om een soort evenwichtsbalk van te maken. En in de tuin bij wooncomplex Lieven de Key staat een picknicktafel van kaphout. Joost: 'Het is dus niet meer: bomen kappen omdat we een tafel nodig hebben, maar andersom. Er moet een boom gekapt worden omdat die bijvoorbeeld ziek is. Wat kunnen we met het hout doen? Ook dat is duurzaam.' ■

